

Postanowienie z dnia 24 maja 2005 r.

I UZ 7/05

W sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych, której przedmiot stanowi odwołanie od decyzji odmawiającej przyznania zasiłku chorobowego, wartość przedmiotu sporu stanowi kwota zasiłku za okresy, których dotyczyła decyzja.

Przewodniczący SSN Teresa Flemming-Kulesza (sprawozdawca), Sędziowie SN: Krystyna Bednarczyk, Zbigniew Myszka.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 24 maja 2005 r. sprawy z odwołania Elżbiety G. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w T. o zasiłek chorobowy, na skutek zażalenia ubezpieczonej na postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnowie z dnia 16 listopada 2004 r. [...]

o d d a l i ł zażalenie.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnowie postanowieniem z dnia 16 listopada 2004 r. odrzucił kasację ubezpieczonej Elżbiety G. od wyroku tego Sądu z dnia 20 maja 2003 r. oddalającego jej apelację od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa Nowej Huty w Krakowie z dnia 12 grudnia 2002 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w T. o zasiłek chorobowy.

Odrzucając kasację ubezpieczonej Sąd ten wskazał, że w myśl art. 392¹ § 1 k.p.c. kasacja nie przysługuje w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Sąd drugiej instancji sprawdził przed doręczeniem odpisu kasacji stronie przeciwnej wartość przedmiotu zaskarżenia, ponieważ wartość podana przez ubezpieczoną (10.600 zł) wzbudziła wątpliwości i ustalił, że wartość zasiłku chorobowego Elżbiety G. wynosi kwotę 783,00 zł (pismo ZUS Oddziału w T. z dnia 24 września 2003 r.). Sąd ten stwierdził,

że wartość przedmiotu zaskarżenia nie może przewyższać wartości przedmiotu sporu.

Ubezpieczona wniosła zażalenie na powyższe postanowienie. W zażaleniu wskazywała, iż po doręczeniu pozwu sąd nie może dokonać sprawdzenia przedmiotu sporu z urzędu a jedynie na zarzut pozwanego, zgłoszony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy. Podnosiła, iż sprawdzenia przedmiotu sporu dokonał ZUS Oddział w T. w piśmie z 24 września 2004, co wynika z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia. Zdaniem skarżącej powstaje istotne zagadnienie prawne uzasadniające wniesienie kasacji: czy strona w toku procesu może sprawdzać wartość przedmiotu sporu nawet na polecenie Sądu? Skarżąca twierdziła, że wartość przedmiotu sporu i zaskarżenia obejmuje w niniejszej sprawie nie tylko *damnum emergens*, szkodę powstałą na skutek niewypłacenia zasiłku chorobowego, lecz także *lucrum caessans*, utracone korzyści na skutek tego, że „powódka” mogła korzystnie zainwestować wypłacony zasiłek, a także rozstrój zdrowia spowodowany stresem wskutek długotrwałego procesu.

Ubezpieczona wносиła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania lub zmianę zaskarżonego postanowienia przez nakazanie Sądowi Okręgowemu w Tarnowie nadanie biegu kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie przedmiot sporu dotyczył odmowy przyznania zasiłku chorobowego za wskazane przez ubezpieczoną okresy. Sprawa o prawo do zasiłku chorobowego należy do spraw, w których dopuszczalność kasacji zależy od wartości przedmiotu zaskarżenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2001 r., II UZ 14/01, OSNP 2003 nr 2, poz. 48, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., II UZ 144/00, OSNAPiUS 2002 nr 19, poz. 473).

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot sporu określa przedmiot decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych. Ten przedmiot wyznacza również wartość przedmiotu zaskarżenia. Dotyczy to także decyzji odmawiającej przyznania prawa do świadczeń. W związku z tym, iż rozpoznawana sprawa dotyczyła odmowy przyznania zasiłku chorobowego za wskazane

przez ubezpieczoną okresy, wartość przedmiotu zaskarżenia wyrażać mogła tylko kwota nieprzyznanego ubezpieczonej zasiłku chorobowego. Kwota ta stosownie do informacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynosiła 783,00 zł .

Podnieść należy, iż w postępowaniu kasacyjnym przedmiot zaskarżenia nie może być większy od przedmiotu sporu. Strona nie może zatem podać w skardze kasacyjnej wartości przedmiotu zaskarżenia wyższej niż będąca przedmiotem postępowania. Uregulowanie zawarte w art. 392¹ § 1 k.p.c. ma charakter bezwzględny i wyklucza dowolność przy oznaczeniu wartości przedmiotu zaskarżenia, zaś wartość ta określona przez stronę wnoszącą kasację z naruszeniem reguł art. 19 - 24 k.p.c. nie jest dla oceny dopuszczalności kasacji wiążąca. Należy zwrócić uwagę, iż wartość przedmiotu sporu oznaczona przez stronę skarżącą podlega sprawdzeniu zarówno przez Sąd drugiej instancji, jak i przez Sąd Najwyższy. Sąd drugiej instancji, decydujący o nadaniu biegu kasacji, jest obowiązany do kontroli jej dopuszczalności, w związku z czym może z urzędu sprawdzić podaną wartość przedmiotu zaskarżenia. Kognicja ta wynika bezpośrednio z treści art. 393⁵ k.p.c. jak i ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2002 r., I PKN 305/01, OSNP 2004 nr 4, poz. 65, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 1998 r., II UZ 24/98, OSNAPiUS 1999 nr 8, poz. 291). Oczywiście niezasadny jest zatem podnoszony przez skarżącą zarzut, iż „zgodnie z art. 25 § 2 k.p.c. po doręczeniu pozwu sąd nie może dokonać sprawdzenia przedmiotu sporu z urzędu, a jedynie na zarzut pozwanego zgłoszony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy”. Przepis ten nie ma zastosowania w postępowaniu kasacyjnym, w którym musi być ustalona dopuszczalność kasacji.

Wskazać także należy, iż wartość przedmiotu zaskarżenia podana przez ubezpieczoną w niniejszej sprawie nie ma związku z przedmiotem rozstrzygnięcia Sądów obu instancji. Orzeczenia nie dotyczyły bowiem „*damnum emergens* szkody powstałej na skutek niewypłacenia zasiłku chorobowego i *lucrum caessans* utraconych korzyści na skutek tego, że powódka mogła korzystnie zainwestować wypłacalny zasiłek a także rozstroju zdrowia spowodowanego stresem wskutek długotrwałego procesu”, lecz odmowy wypłacenia zasiłku chorobowego, a zatem ustalenia istnienia, bądź braku przesłanek uzasadniających przyznanie tego świadczenia. Oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia na kwotę wyższą niż wartość przedmiotu sporu nie może mieć wpływu na kwalifikację sprawy jako kasacyjnej.

Trafnie zatem Sąd Okręgowy odrzucił kasację ubezpieczonej jako niedopuszczalną w świetle art. 392¹ k.p.c. Mając na uwadze, iż podniesione w zażaleniu przez ubezpieczoną zarzuty są nieuzasadnione, Sąd Najwyższy na podstawie art. 385 w związku z art. 397 § 2 i art. 393¹⁸ § 3 k.p.c. zażalenie oddalił.

=====